

DRE

Hoe houd je de zonneroute rendabel?

In het najaar is de aanleg van 110 kilometer vangrail de eerste zichtbare stap op weg naar een zonne-route langs de A37. Ondertussen probeert de projectgroep het langdurige project aantrekkelijk en rendabel te houden. „Het wordt steeds spannender.”

Toekomstbeeld van de A37. Het plan is om aan weerszijden van de weg en in de middenberm duizenden zonnepanelen aan te leggen. ILLUSTRATIE PROVINCIE DRENTHÉ

HARALD BUIT

‘De huidige marktomstandigheden zetten de rentabiliteit onder druk’. Zomaar een zintje in een ambtelijk stuk over de voortgang van de zonneroute A37. Maar wel exemplarisch voor de veranderende omstandigheden waar een langlopend project mee te maken heeft.

De zonneroute is van de grote getallen en uitdagingen. Erg ambitieus en uniek in z'n soort. Het plan is om tussen Hoogeveen en de Duitse grens, over een lengte van 42 kilometer, zonnepanelen in de bermen en knooppunten van de snelweg te plaatsen.

Op een oppervlakte van ongeveer 120 hectare moet 176 megawatt aan duurzame energie opgewekt worden, goed voor circa 50.000 huishoudens. 'Niet eerder vertoond', tamboereren de deelnemers aan het project: provincie Drenthe, de gemeenten Emmen, Hoogeveen en Coevorden, Rijkswaterstaat en de netbeheerders Rendo en Enexis.

Maar papier is gewillig. Uiteindelijk gaat het er om hoe je dit duurzame avontuur, dat feitelijk een proef is, naar de eindstreep brengt. Daarvoor zijn een paar zaken van groot

belang: hoe beperk je de risico's en hoe kun je bijsturen? Maar ook: hoe creëer je draagvlak bij inwoners? En hoe houd je het project interessant voor wegenbouwers en exploitanten?

Dat de winstgevendheid van de zonneroute onder druk staat, geeft die laatste vraag nu extra gewicht. Want sterk wisselende materiaal- en staalprijzen en een onrustige energiemarkt beïnvloeden de haalbaarheid, de *businesscase*. Er is actie nodig. „Want een producent van stroom wil er natuurlijk wel aan kunnen verdienen”, stelt projectleider Okke van Brandwijk.

Die actie bestaat uit een overeenkomst tussen de toekomstige producent van de stroom en de afnemers. Zoiets heet een Power Purchase Agreement (PPA). Het komt neer op meer stabiliteit en zekerheid voor de producent/exploitant van de zonneroute én de afnemers (gemeenten en andere overheden). „Het betekent dat de opgewekte

Een onrustige energiemarkt beïnvloedt de haalbaarheid

stroom tegen een vaste prijs voor een vaste periode wordt afgenomen”, legt Van Brandwijk uit. „Bijvoorbeeld voor 30 jaar. Elke partij weet dan waar-ie aan toe is. Je verkleint daarmee niet alleen de risico's, maar borgt ook dat de opgewekte stroom in deze regio blijft.”

Vrijdag zouden de gezamenlijke partijen de handtekening onder zo'n overeenkomst zetten, maar dat is uitgesteld. Van Brandwijk: „Inhoudelijk is er niets veranderd hoor. Er zijn wat tekstuele wijzigingen doorgevoerd die de wethouders eerst binnen het college willen bespreken. Zodat ze zich bestuurlijk geruggesteund weten.”

Binnenkort wordt de aanleg van de vangrail aanbesteed. Deze moet de veiligheid van weggebruikers verhogen. In totaal komt er zo'n 110 kilometer geleiderail, in de middenberm en aan de zijkant van de A37. Obstakels en apparatuur in de berm moeten worden afgeschermd. „Die aanleg moet in 2025 klaar zijn, waarna we de zonneroute op de markt gaan brengen.”

Het streven is nog steeds dat het totale project in 2027 klaar is, inclusief aansluiting op het elektriciteitsnet dat dan uitgebreid moet zijn bij Veenoord en Hoogeveen (Riegmee).

Dit voorjaar wil de projectgroep een nieuwe marktconsultatie houden: zijn er nog voldoende partijen geïnteresseerd in de aanleg en exploitatie van de zonneroute? Hoe staat het met de technische ontwikkelingen van (gekleurde) zonnepanelen? Kan het rendement van die dingen nog vergroot worden?

Van Brandwijk: „Je wilt de voor-

waarden voor aanleg en exploitatie van dit volstrekt unieke project zo gunstig mogelijk houden, zodat de slagingskans het grootst is.” En als dat niet lukt? „Dan hebben we in Drenthe wel een probleem. Want wat gaan we dan doen?”

De projectleider doelt op de zogeheten Regionale Energie Strategie (RES). Dat is een samenwerkingsverband van de Drentse overheden, bestaande uit de provincie, twaalf gemeenten en vier waterschappen. Zij maken afspraken over de hoeveelheid grootschalige hernieuwbare elektriciteitsopwekking (uit zon en wind) in Drenthe in 2030.

De ambitie is om als RES-regio Drenthe in 2030 tenminste 3,45 TWh (3,45 miljard kilowattuur) bij te dragen aan de landelijke opgave van hernieuwbare elektriciteitsopwekking op land. „Daar hebben alle partijen zich aan geëngaat. We komen met de zonneroute in een belangrijke fase. Het wordt steeds spannender.”

Rechter moet beslissen over arbeidsmigranten Echten

SANDER DEKKER

ECHTEN De Roemeense arbeidsmigranten op vakantiepark Van Harte in Echten moeten vertrekken, als het aan gemeente De Wolden ligt. Donderdag vraagt uitzendbaas Jacco Holties, die de migranten huisvest, om de afwijzing van de vergunning terug te draaien.

De gemeente gaat zich de komende weken beraden op wat te doen met de situatie op het vakantiepark, nadat het in 2021 al dwangsommen oplegde aan Holties. „Het kan zijn dat het handhavingstraject weer opgepakt wordt”, laat een woordvoerder

van De Wolden desgevraagd weten.

Met zijn uitzendbureau Sterk Werk uit Ruinen huisvest Jacco Holties tussen de 80 en 100 Roemeense arbeidsmigranten op Van Harte, die hij naast werk ook van onderdak voorziet. Maar gemeente De Wolden en grondeigenaar Staatsbosbeheer vinden de situatie in strijd met het bestemmingsplan en de eerder gemaakte afspraken met René Garnier uit het Utrechtse Eemdijk, die het park pacht en onderverhuurt aan de lokale uitzendbaas.

Het is de voorbije jaren allesbehalve rustig geweest rondom Van Harte. In 2016 leek het park aangewezen te worden tot opvanglocatie voor asielpoorters, wat afketste ondanks flinke investeringen van toenmalig eigenaar Johan Koops. De uitbater kreeg een gedoogconstructie toegezegd om de vier jaren daarna migranten te mogen huisvesten op het toen al verouderde Van Harte. „Om het park een oppepper te geven”, zei wethouder Gerrie Hempen-Prent daarover.

Koops verkocht zijn aandelen aan Garnier, die met Holties in zee ging. Maar ook na de gedoogperiode blijven de buitenlandse arbeidslieven wonen op Van Harte, omdat de afspraken nooit zijn vastgelegd. Volgens Garnier is de opvang van migranten – en daarmee de huurgelden van Holties – nodig om zijn plannen

uiteindelijk te verwezenlijken. Toch komt Garnier eind 2021 in zwaar weer, wanneer zowel hypotheekverstrekker De Volksbank als Staatsbosbeheer geld willen zien als blijkt dat hij zijn financiële verplichtingen niet nakomt. De bank zet het park in de veiling en Staatsbosbeheer schrijft hem aan voor ruim drie ton, wegens niet betaalde pacht.

Op dat moment springt Holties voor Garnier in de bres, als hij niet de hoogste bieder is in de veiling. Met een nieuwe bv leent hij Garnier het benodigde geld – een kleine half miljoen – en wordt naast huurder ook de financier van zijn verhuurder. Er is hem veel aan gelegen, omdat een

nieuwe uitbater contractueel werd gedwongen het park te 'ontruimen'. Niet veel later doet Holties alsnog een aanvraag om voor vijf jaar Roemenen te laten wonen op Van Harte. Dat wijst De Wolden resoluut af, wat grotendeels standhoudt bij de bezwaarschriftencommissie van de gemeente. Donderdag vraagt Holties de rechter die afwijzing te herzien.

Staatsbosbeheer is al een tijd in overleg met Garnier om aan de opvang van de Roemenen een einde te maken, zonder aantoonbaar effect. De bestuursrechter in Groningen – en bij een hoger beroep de Raad van State – zullen de toekomst van Van Harte gaan bepalen.